

Løsningsforslag til en nytænkt læreruddannelse

Fagligt udviklingsarbejde 2020-2021

November 2021

Indhold

Slide 1-5: Læreruddannelsen og det faglige udviklingsarbejde

Slide 6-7: Færre mål og ny opbygning med sammenhæng og progression

Slide 8-9: Integreret praktik og styrket praksissamarbejde

Slide 10-11: Bedre grundfaglighed og højere faglighed

Slide 12-13: Øget studieintensitet samt bedre optag og fastholdelse

Slide 14: Stærkere videngrundlag for læreruddannelsen

Slide 15: Samlet model for nytænkt læreruddannelse

Slide 16: Oversigt over baggrundsnotater

1. Udviklingsarbejdets opdrag, deltagere, proces mv.

Regeringsopdrag om et ambitiøst udviklingsarbejde

- I november 2020 nedsatte regeringen udviklingsarbejdet på læreruddannelsen med det formål at nytænke læreruddannelsen.
- Udviklingsarbejdet skulle inddrage de praktikkere, der er tættest på udfordringerne i og omkring læreruddannelsen – og inddrage ekspertise og interesser afhængigt af tema.
- Uddannelses- og Forskningsministeriet nedsatte derfor en **udviklingsgruppe** med deltagelse af Danske Professionshøjskoler, KL, Danmarks Lærerforening og Lærerstuderinges Landskreds.
- Udviklingsgruppen har løbende inddraget underviserne og andre centrale interesser i arbejdet, herunder Børne- og Kulturchefforeningen, Skolelederforeningen, universiteterne og Læreruddannelsens Ledernetværk.
- I tilknytning til udviklingsgruppen blev der nedsat en **dialoggruppe**, hvor læreruddannelsens øvrige interesser har været repræsenteret. Dialoggruppen har løbende givet input til udviklingsarbejdet, herunder kommenteret skitser til løsningsforslag.

I alt er der afholdt 17 møder i udviklingsgruppen.

I alt er der afholdt 4 møder i dialoggruppen og et efterfølgende orienteringsmøde.

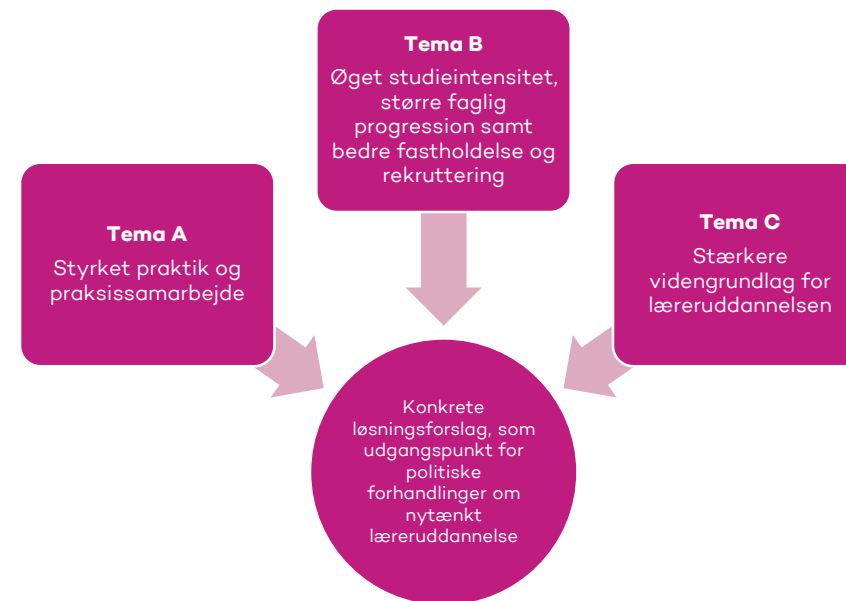
Overgang mellem uddannelse og job

I et separat spor igangsættes et arbejde med at undersøge muligheder for at lette dimittendernes overgang mellem læreruddannelse og job i folkeskolen. Dette arbejde er forankret i Børne- og Undervisningsministeriet.

Tre overordnede temaer

Udviklingsgruppens arbejde har sigtet mod at udvikle konkrete, brugbare og ambitiøse løsninger på de udfordringer, som evalueringen fra 2018 påpegede.

Forslagene peger på en samlet og helhedsorienteret retning for udviklingen af læreruddannelsen med udgangspunkt i tre overordnede temaer:

Afrapporteringen/det videre forløb

Det faglige udviklingsarbejde afrapporteres i form af disse slides og en række underliggende notater, som afleveres til uddannelses- og forskningsministeren i november 2021. Udviklingsgruppen har bestræbt sig på at udvikle løsningsforslag og anbefalinger, der kan give et godt udgangspunkt for forhandlinger i forligskredsen om eventuelle ændringer af læreruddannelsesbekendtgørelsen.

2. Læreruddannelsen - en vigtig uddannelse

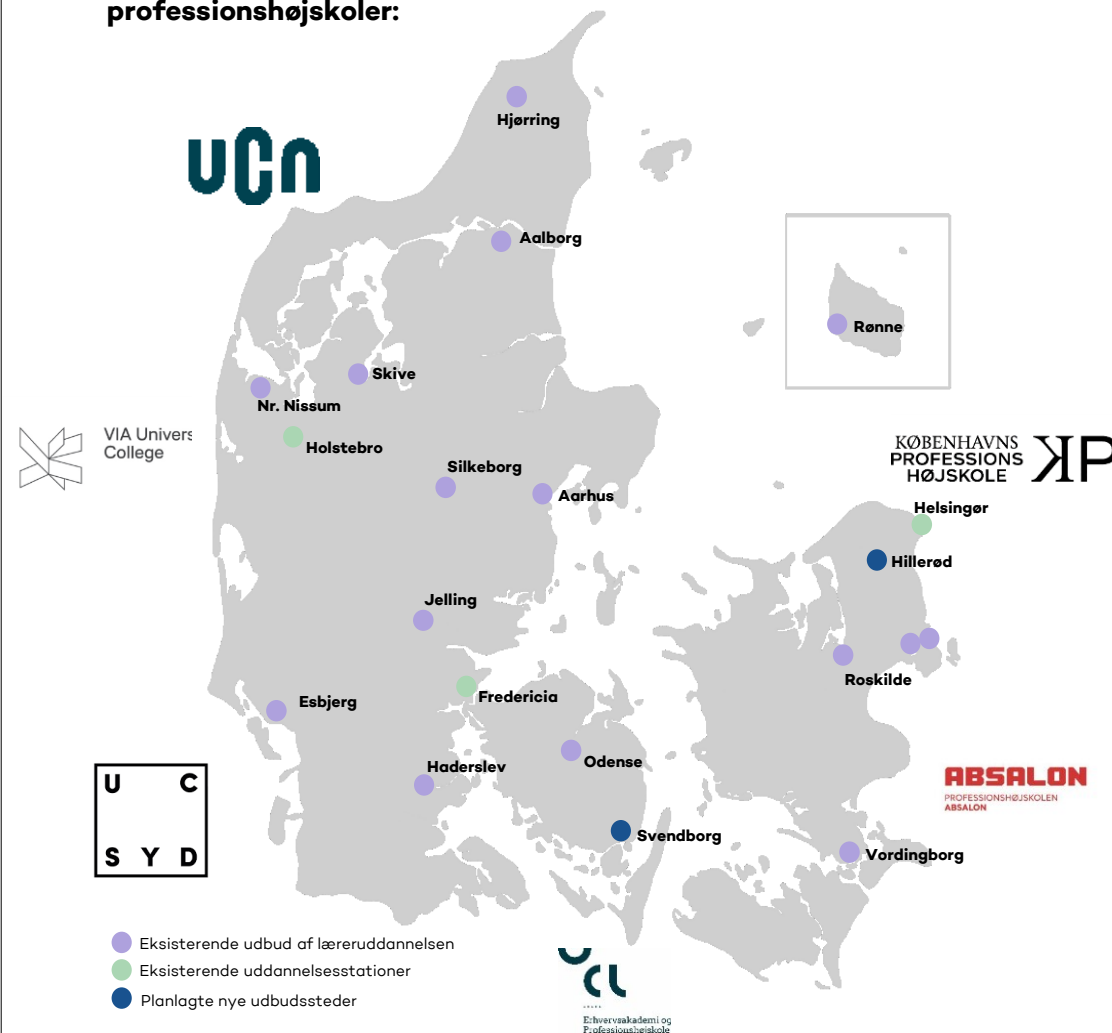
- Med ca. **11.500 studerende** er læreruddannelsen en af Danmarks største videregående uddannelser.
- Læreruddannelsen uddanner lærere til fremtidens skole - en af samfundets vigtigste institutioner.
- Uddannelsen er finansieret gennem grund- og taxametertilskud til professionshøjskolerne og refusionstaxameter for studerende i praktik til skoler og kommuner. Kommunerne modtager desuden bloktilskud til uddannelse af praktikvejledere.

Fire reformer af læreruddannelsen på under 30 år

1991	<ul style="list-style-type: none">• Uddannelsen deles op i en 1. del: introduktion til en række obligatoriske fællesfag og en 2. del: specialisering i <u>to selvvalgte linjefag</u>.• Uddannelsens og seminariernes økonomi bliver decentraliseret. <p>1994: Taxametersystemet indføres.</p>
1997	<ul style="list-style-type: none">• Centrale Kundskabs- og Færdighedsområder (<u>CKF'er</u>) i alle fag.• <u>4 linjefag</u> (fællesfagene bortfalder bortset fra kristendomskundskab/livsoplysning og de pædagogiske fag).• Det pædagogiske speciale udskiftes til "en større selvvalgt opgave", fra 2001 benævnt "bacheloropgaven". <p>2000: Seminarierne samles i centre for videregående uddannelse (CVU'er).</p>
2006	<ul style="list-style-type: none">• Krav om <u>2 eller 3 linjefag</u>, hvoraf et skal være Dansk, Matematik eller naturfag.• Linjefagene får forskellige størrelser, og aldersspecialisering i de større fag indføres. <p>2007: CVU'erne samles i professionshøjskoler. 2010: Bindinger på linjefagsvalg fjernes med tre standardforsøg.</p>
2013	<ul style="list-style-type: none">• Politisk aftale i 2012, hvorefter uddannelsen reguleres via en bekendtgørelse og ikke længere via egen lov.• CKF'er erstattes af <u>kompetencemål for alle fag, herunder praktik</u>.• Krav om almindeligvis <u>3 undervisningsfag</u> (tidligere linjefag), hvoraf et almindeligvis skal være dansk eller matematik.• Uddannelsen omlægges til modulstruktur, og der indføres prøver for hvert praktkniveau.• Aldersspecialisering af Dansk og Matematik – og efter 2015 også af Engelsk og Idræt.

Læreruddannelsen er en **professionsbacheloruddannelse**, der varer **4 år** (240 ECTS). Der er i dag tre praktikperioder, som tilsammen varer ca. et semester (30 ECTS).

Lærere uddannes **18 forskellige steder** i hele Danmark på landets **seks professionshøjskoler**:

3. Evaluering af læreruddannelsen (2018)

Hovedresultater fra den nedsatte ekspertgruppe:

- Læreruddannelsens kvalitet og relevans er på en række områder tilfredsstillende. Det gælder i forhold til flere kernelementer i uddannelsen, f.eks. styrket grundfaglighed, brug af kompetencemål samt styrket praktik. Det er tilsvarende lykkedes at gøre læreruddannelsen mere relevant i forhold til nogle af de centrale behov, der er efterspurgt hos aftagerne.

Opmærksomhedspunkter:

- **Studieintensitet:** En fælles, ambitiøs læringskultur gennemsyrrer endnu ikke uddannelsen som helhed. For mange studerende kommer gennem uddannelsen med en for lav studieindsats, hvilket også ser ud til at have en demotiverende effekt på gruppen af fagligt ambitiøse studerende.
- **Progression, sammenhæng og faglig fordybelse:** Modulstrukturen har medført manglende sammenhæng, dybde og progression i uddannelsen.
- **Fastholdelse:** På trods af, at der optages flere med et højere karaktergennemsnit, og der er tegn på, at de studerende er blevet fagligt dygtigere og mere motiverede, er frafaldet ikke faldet (særlig højt på første år).
- **Praktik:** En stor andel af de studerende efterspørger, at praktikken har et større omfang end i dag. De nuværende praktikperioder er for korte til, at de kan lære eleverne og skolen ordentligt at kende.
- **Videngrundlag:** Der er ikke i tilstrækkelig grad fokus på, hvordan forskningsviden inddrages systematisk i undervisningen og i de studerendes bachelorprojekter. Behov for et højere fagligt niveau.
- **Lærerens grundfaglighed (LG):** De studerende får kun i begrænset omfang kompetencer i relation til inklusion, tosprogede elever, konflikthåndtering og særligt forældresamarbejde. Prioritering af almen dannelse varierer.

Professionshøjskolernes handleplan for opfølgning på den korte bane på evalueringen (2019)

Fokus på **her-og-nu udviklingsbehov**, der kan gennemføres uden indholdsmæssige ændringer af bekendtgørelsen.

Syv initiativer med 17 underliggende delinitiativer

De gennemførte initiativer vedrører:

- Revideret modulstruktur og indførelse af mødepligt
- Mere professionsrettede og krævende prøver
- Skærpet niveau og faglig forankring i bachelorprojekterne
- Kvalificering af studiegruppearbejde
- Bedre brobygning mellem undervisningen på professionshøjskolerne og praktikken
- Frivillige kurser med særlig fokus på "Sundheds- seksualundervisning og familiekundskab" og "Uddannelse og job"
- Udvikling og implementering af praksisfaglighed på læreruddannelsen i forlængelse af styrket fokus herpå i folkeskolen.

4. Målsætninger med det faglige udviklingsarbejde

Opmærksomhedspunkter i udviklingsarbejdet

Udviklingsgruppen har haft fokus på, at løsningsforslagene samlet set skal understøtte, at uddannelsen:

- bliver mindre bureaukratisk med mere tillid til fagfolk/praktikere
- kan foregå på både små og store udbudssteder (i hele landet)
- kan rumme skiftende behov/særdagsordner uden løbende behov for regelændringer
- giver plads til lokalt ejerskab og mulighed for lokale toninger, profillinjer mv.

Dimensioner i lærerprofessionen

Lærerjobbet har mange facetter og kræver forskellige kompetencer. For at indkredse lærerens forskellige opgaver og de tilknyttede lærerroller har udviklingsgruppen taget afsæt i ni centrale dimensioner af lærerrollen, som er afgørende for at kunne lykkes som lærer:

- Læreren som myndighedsperson
- Læreren som fagperson
- Læreren som undersøger og udvikler af praksis
- Læreren som kulturskaber og kulturbærer
- Læreren som leder
- Læreren som samarbejdspartner
- Læreren som relationsudvikler
- Læreren som didaktiker
- Læreren som samtalepartner og retoriker.

Det har været en præmis for udviklingsarbejdet, at læreruddannelsen ikke kan adressere alle forhold, som kunne tænkes at være relevante for lærerens fremtidige virke. Læreruddannelsen skal derfor danne fundament for et langt lærerliv med mulighed for kompetenceudvikling, herunder efter- og videreuddannelse, som vil være nødvendigt for at imødekomme de mangeartede og skiftende krav til lærerfaget.

5. Udviklingsgruppens ambition

Konkrete løsningsforslag til en ny og bedre læreruddannelse:

- Det er udviklingsgruppens ambition, at anbefalingerne til en ny og bedre læreruddannelse skal løfte en af landets vigtigste videregående uddannelser markant, så de færdiguddannede lærere får bedre faglige og personlige forudsætninger for arbejde som lærer i folkeskolen.
- Udviklingsgruppen vurderer, at forslagene samlet set vil
 - resultere i en mere ambitiøs og fagligt krævende læreruddannelse.
 - give en styrket praktik og en mere øvelsesbaseret undervisning, som styrker sammenhængen med folkeskolen.
 - øge fokus på dannelse i læreruddannelsen, så de studerende formes til at varetage helheden af opgaver som lærer i folkeskolen.
 - skabe en uddannelse med tydelig progression og sammenhæng, der sikrer flere dygtige lærere.
 - reducere antallet og ændre typen af mål, så der kommer friere rammer for lokalt engagement og udvikling af forskellige profiler.
- Udviklingsgruppen har lagt vægt på at udforme forslag til en læreruddannelse, som afspejler det danske samfund af i dag, bl.a. så aktuelle temaer som bæredygtighed, praksisfaglighed og teknologiforståelse får en tydelig plads i både undervisningsfagene og de grundfaglige fag.
- Udviklingsgruppens forslag til en nytænkt læreruddannelse kræver samlet set yderligere finansiering, hvis ambitionerne skal kunne indfries. Det gælder særligt forslagene om flere undervisningstimer, integreret praktik og efteruddannelsesindsatser for lærere på uddannelsesskolerne og underviserne på professionshøjskolerne.
- Udviklingsgruppens samlede forslag betyder, at der er behov for at finde nye løsninger ift. bl.a. svømmelæreruddannelsen og færdselslære.
- Det er udviklingsgruppens ønske, at der etableres et forum for læreruddannelsen, herunder et samarbejde under betegnelsen "Sammen om læreruddannelsen", som kan følge og understøtte implementeringen af den nye læreruddannelse.

Et fagligt grundlag, som kan danne udgangspunkt for politiske forhandlinger om eventuelle ændringer af læreruddannelsen.

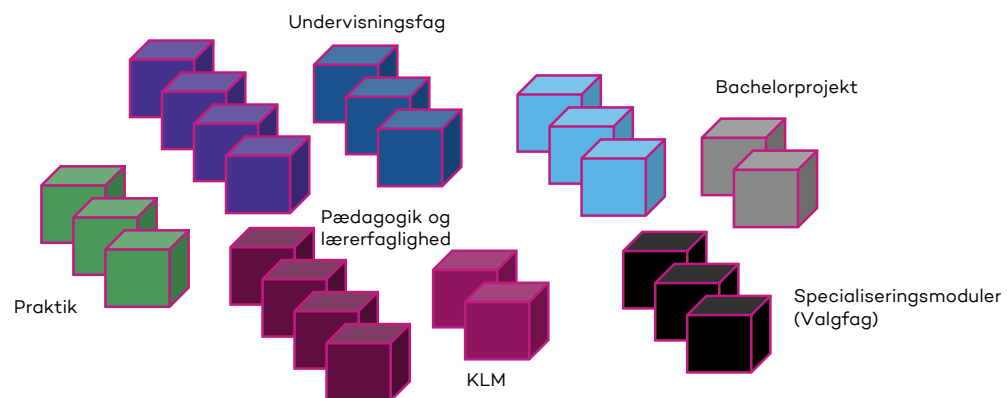

6. Anbefaling om afskaffelse af modulisering og kompetencemålsstyring

I dag:

Modulstruktur
24 moduler uden fastlagt rækkefølge.

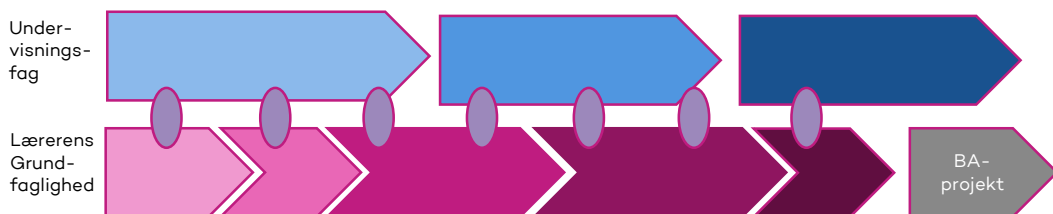
Mange delelementer
Progression og sammenhæng mellem uddannelses delelementer er udfordret.

Forslag til ny model:

Fag- og semesterstruktur
Holddannelse og progression i sammentænkte undervisnings- og praktikforløb med sammenhæng mellem grundfaglighed, undervisningsfag og praksis.

Mere fælles lærerfaglighed
Specialiseringsmoduler afskaffes til fordel for mere sammenhængende tid til undervisningsfag og elementer i Lærers Grundfaglighed (LG).

Forslag: Tydeligt formål for læreruddannelsen

- Formålsbeskrivelsen i bekendtgørelsens § 1 foreslås udvidet, så den fremover sætter den overordnede ramme for læreruddannelsen.
- Forslaget om en udvidet formålsbeskrivelse skal understøtte en regulering, der er mere formålsorienteret og mindre detailstyrende.

Forslag: Langt færre og anderledes mål for de studerendes læring

- Fra ofte mere end 60 detaljerede mål pr. fag til en langt mere overordnet målbeskrivelse med tilhørende beskrivelse af formål og indholdsområder for hvert enkelt fag.
- Frihed for den enkelte underviser og institution til at tilrettelægge en meningsfuld og sammenhængende undervisning inden for de overordnede rammer.
- Muligheder for de lokale uddannelsessteder til at etablere relevante profillinjer, toninger mv.

Forslag: Lærers Grundfaglighed skal understøtte struktur og sammenhæng i de studerendes uddannelsesforløb

- Alle studerende skal have et stamhold, hvor de som udgangspunkt følger undervisningen i Lærers Grundfaglighed sammen i gennem alle fire studieår.
- Intro- og outroforløb indarbejdes i Lærers Grundfaglighed, så nye studerende får en god start, og så de næsten færdiguddannede studerende forberedes til overgang til lærerjobbet i skolen.
- Sammenhængen mellem Lærers Grundfaglighed, undervisningsfag og praksis skal styrkes i læreruddannelsen. Det understøttes bl.a. af de tværgående praksiselementer med fokus på at opøve professionskompetencer.

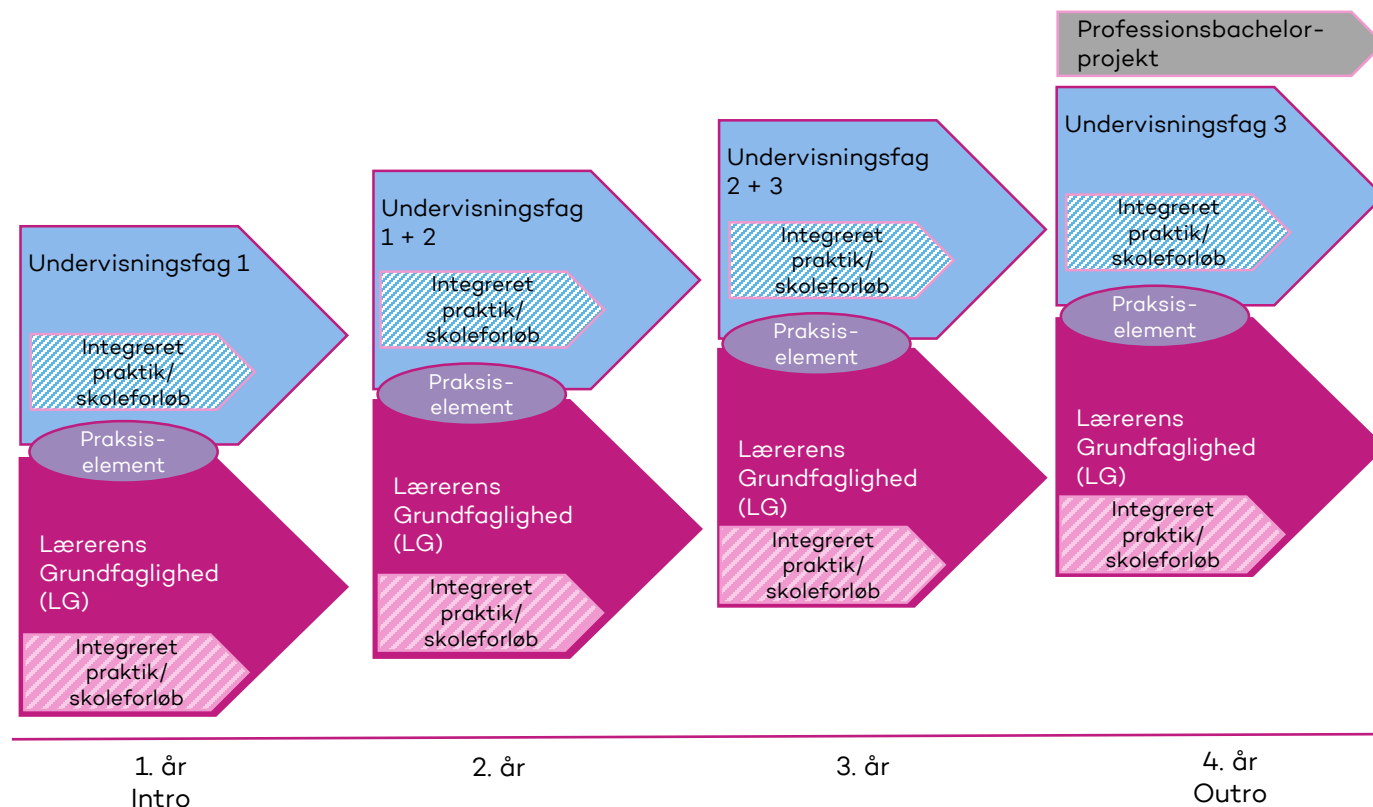
7. Sammenhæng og progression i ny struktur

Forslag til ny strukturmodel

Fastholdelse af tre undervisningsfag for hovedparten af de studerende.

Mere sammenhængende tid til hvert undervisningsfag for at give de studerende bedre mulighed for fordybelse og opøvelse af egne færdigheder mv..

Underviserne i undervisningsfag og Lærerens Grundfaglighed (LG) får ansvar for planlægning af praktikken og samspillet med praktiklærerne på skolerne.

Forslag til ny fordeling af ECTS-point

Uddannelsens grundelementer:	Nuværende bekendtgørelse	Praksis i dag	Nyt forslag
Undervisningsfag	120-140 ECTS	100-110 ECTS + specialiseringsmoduler	120 ECTS
Lærerens Grundfaglighed (LG)	60-80 ECTS	60 ECTS + specialiseringsmoduler	70 ECTS
Specialiseringsmoduler (rettet mod undervisningsfag og LG)	Er ikke nævnt i bekendtgørelsen	20-30 ECTS	Afskaffes
Praktik/skoleforløb	30 ECTS	30 ECTS	40 ECTS
Professionsbachelor-projekt	10-20 ECTS	20 ECTS	10 ECTS

Forslag: Tværgående praksiselementer

- Tværgående praksiselementer giver en ramme for samarbejde på tværs af Lærerens Grundfaglighed og undervisningsfagene.
- Tværgående praksiselementer understøtter, at de studerende kan koble den pædagogiske faglighed med undervisningsfagene og praksis – med fokus på udøvende kompetencer.
- Udøvende kompetencer kan både være analytiske og handlerettede ift. lærerens praksis i skolen, f.eks. klasseledelse, differentieret undervisning og tværprofessionelt samarbejde.
- 2 ECTS-point pr. år (lokalt evt. mere) reserveres til tværgående praksiselementer fra ECTS-rammerne for undervisningsfagene og Lærerens Grundfaglighed.

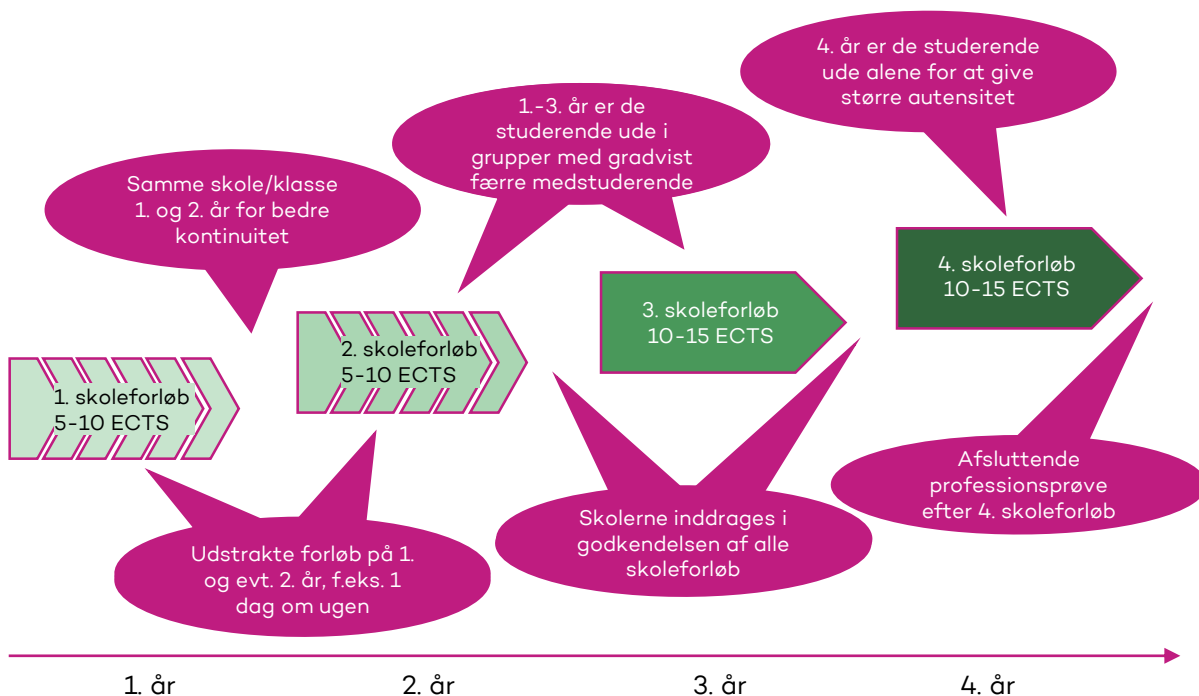
8. Integreret praktik med tydelig progression

Målsætninger for styrket praktik (skoleforløb)

De studerende får **hurtigt** og **løbende** kontakt til praksis på skolerne.

De studerende er ude på skolerne på **alle fire studieår**, så de rustes til at varetage lærerjobbet.

Intensiverede skoleforløb med **progression** ift. de studerendes ansvar og opgaver.

Forslag: Forløbene på skolerne integreres i Lærerens Grundfaglighed og undervisningsfagene

- Rammen til praktik/skoleforløb udvides fra 30 til 40 ECTS-point.
- Praktikken foreslås fremover at være integreret i undervisningsfagene og Lærerens Grundfaglighed og skal ikke længere være et selvstændigt fag. Derfor foreslås "skoleforløb" som nyt navn for praktikken.
- Integrationen sker for at styrke koblingen mellem uddannelsens teoretiske og praktiske elementer og for at styrke kontakten mellem uddannelse og skoler, bl.a. med besøg af underviserne fra læreruddannelsen i løbet af skoleforløbet.
- Hvert skoleforløb sigter på at udvikle den studerendes viden og kunnen i både et undervisningsfag og i specifikke dele af Lærerens Grundfaglighed – med ansvaret tydeligt placeret hos en af underviserne på læreruddannelsen.
- Underviserne fra fagene i læreruddannelsen indgår i tæt samarbejde med uddannelses-skolerne om tilrettelæggelsen af skoleforløbet.

Forslag: Tydelig progression i de studerendes skoleforløb

- På de tre første studieår bør de studerende gennemføre skoleforløbene i grupper, hvis størrelse gradvist reduceres. På 4. studieår bør de studerende gennemføre skoleforløbet individuelt.
- Der skal være en tydelig progression i de studerendes opgaver og ansvar fra det ene skoleforløb til det næste.
- Skolerne skal sikre fyldige forløb svarende til fuld tid, hvor de studerende er en del af skolehverdagen og derfor også deltager i fx team-samarbejde, skole-hjem-samtaler, specialpædagogisk arbejde, som gårdvagt mv.
- På 4. studieår bør det være et krav, at de studerende opnår erfaring med selvstændigt at forestå undervisningsforløb.

9. Øget praksisnærhed i læreruddannelsen

Målsætninger for bedre kobling mellem teori og praksis

De studerende skal have bedre muligheder for løbende at undersøge og afprøve undervisning i folkeskolen.

De studerende skal kende til centrale tendenser i folkeskolen og til relevant forsøgs- og udviklingsarbejde.

Professionshøjskolerne skal give de studerende bedre muligheder for at øve og træne deres professionelle kompetencer.

Forslag: Tre typer uddannelsesskoler

- Skoler og kommuner skal kunne vælge mellem tre typer af uddannelsesskoler i deres samarbejde med læreruddannelsen alt efter lokale muligheder og ambitioner.

Type 1

Et professionelt samarbejde om:

- Skoleforløb/praktik

Type 2

Et udvidet samarbejde om:

- Skoleforløb/praktik
- Udvidet praksis-samarbejde ud over den integrerede praktik.

Type 3

Et tæt og langsigtet samarbejde om:

- Skoleforløb/praktik
- Udvidet praksis-samarbejde ud over den integrerede praktik
- Forsknings- og udviklingssamarbejde.

Forslag: Formalisering af praksissamarbejde

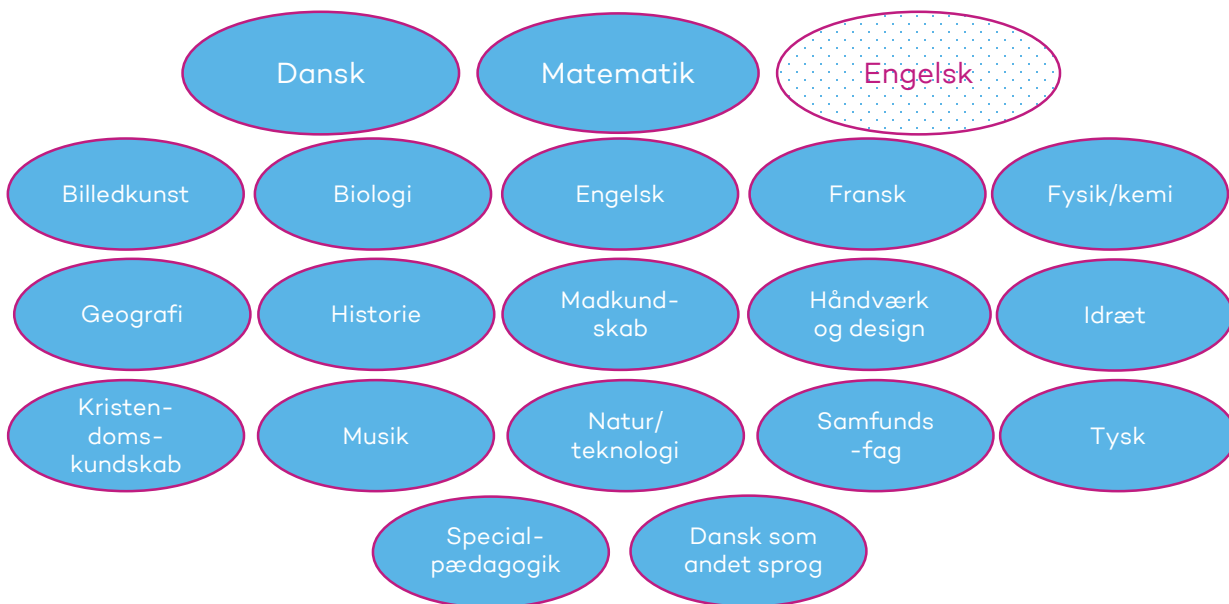
- Praksissamarbejdet handler om den kontakt, de lærerstuderende har til skolerne ud over praktikken, f.eks. så de har løbende adgang til at afprøve undervisningsforløb, observere og indsamle viden fra praksis på skolerne ifm. opgaver mv..
- Praksissamarbejdet omfatter også, når lærere fra skolerne optræder som medundervisere på læreruddannelsen, eller når hele skoleklasser kommer på besøg.
- I dag er praksissamarbejdet i nogen grad formaliseret gennem partnerskabsaftaler mellem professionshøjskoler og kommuner, men der er behov for at udvide, formalisere og systematisere samarbejdet i et gensidigt aftaleforhold.

Forslag: Skolerne skal være meduddannere

- Der skal være højere grad af tydelighed om ansvar og forventninger til både læreruddannelse, uddannelsesskoler og kommunale forvaltninger i forbindelse med planlægning og afvikling af skoleforløb (praktik). Derfor foreslås "uddannelsesskole" som nyt navn for praktikskolerne.
- Professionshøjskolernes undervisere skal tage initiativ til at planlægge og koordinere indholdet af de studerendes skoleforløb med de involverede (uddannelses-)lærere på skolerne, og de skal komme på besøg på skolerne i forløbet.
- Alle uddannelseslærere, som varetager den daglige kontakt til og vejledning af de studerende, skal være kvalificerede til opgaven. Der bør iværksættes en målrettet kompetenceudviklingsindsats for at understøtte dette.
- Uddannelsesskolerne skal deltage i godkendelsen af skoleforløbene og i den afsluttende professionsprøve efter 4. skoleforløb.

10. Undervisningsfag med styrket faglighed

Forslag: Studerende skal vælge ét stort og to øvrige fag

Forslag: Færre fag med aldersspecialisering

Aktuel praksis:

Dansk, Matematik, Engelsk og Idræt er aldersspecialiseret mod 1.-6. og 4.-10 klasse.

Den nuværende praksis udgør en udfordring fordi:

- Små uddannelsessteder vanskeligt kan oprette hold med bæredygtige holdstørrelser i alle fag.
- De studerende især vælger specialisering mod udskolingen.

Forslag til ny praksis:

Dansk forbliver aldersspecialiseret pga. fagets størrelse og forskelligt indhold i ind- og udskolingen.

Matematik kan forblive aldersspecialiseret pga. fagets størrelse, men med mulighed for hel eller delvis samlæsning lokalt.

Aldersspecialiseringen fjernes for Idræt og Engelsk.

Forslag til en styrket faglighed

- Mere sammenhængende forløb og tid til undervisningen i de enkelte fag og dermed styrket progression og mulighed for fordybelse.
- Tydelig professionsorientering af undervisningsfagene så de både sigter på høj faglighed og på at forberede de studerende på undervisningsopgaven i folkeskolen.
- Fastholdelse af antallet af undervisningsfag (almindeligvis tre) for en god balance mellem høj faglighed og god kompetencedækning i folkeskolen – dog fortsat mulighed for at vælge to fag for studerende, der ønsker både Dansk og Matematik.
- Formalisering af to størrelser undervisningsfag med Dansk og Matematik som store fag. Store fag: 50 ECTS-point. Øvrige fag: 35 ECTS-point.
- Fortsat mulighed for at professionshøjskoler i begrænset omfang udbyder Engelsk som stort fag, f.eks. ifm. fremmedsproglige profillinjer. Optag skal dimensioneres lokalt.
- Specifikke adgangskrav til undervisningsfagene fastholdes og mulighed for dimensionering ift. lokale behov styrkes.

Forslag: Genindførelse af Specialpædagogik og Dansk som andetsprog

- I professionshøjskolernes aktuelle praksis skal alle studerende gennemføre et modul på 10 ECTS-point i hvert af de to kompetenceområder. Begge fagområder fastholdes i forslaget til ny tilrettelæggelse af Lærerens Grundfaglighed.
- Det foreslås i tillæg at genindføre Specialpædagogik og Dansk som andetsprog som undervisningsfag, da der i dag er en stor efterspørgsel efter lærere til folkeskolen med mere specialiserede kompetencer i de to fag.
- De to fag bør dog dimensioneres, da der tidligere var tendens til, at et meget stort antal studerende valgte især Specialpædagogik.

11. Bedre sammenhæng i grundfagligheden

Forslag: Styrkelse af Lærerens Grundfaglighed

Lærerens Grundfaglighed består i dag af to hovedområder med hhv. 4 og 1 kompetencemål, som professionshøjskolerne har omsat til moduler:

Pædagogik og lærerfaglighed

Almen dannelse (KLM)

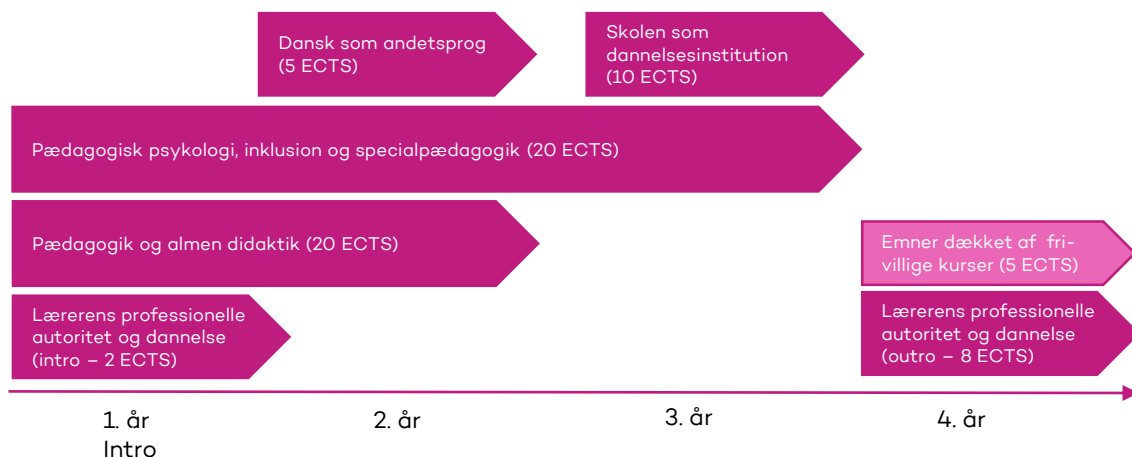

Forslag til ny model

Antallet af ECTS-point øges fra normalt 60 i professionshøjskolernes aktuelle tilrettelæggelse til 70 ECTS-point.

Fremadrettet skal der findes en ny løsning for de hidtidige frivillige kurser i og uden for læreruddannelsen.

Intro- og outroforløb indarbejdes i LG-faget Lærerens professionelle autoritet og dannelse.

Forslag: Genindførelse af fag med tydelig videnskabelig forankring

- Fag i Lærerens Grundfaglighed (LG) med videnskabelig forankring lægges i en fastlagt rækkefølge, så progressionen og mulighed for fordybelse styrkes.
- De studerende følger som udgangspunkt LG-undervisningen i stamhold gennem hele uddannelsen.
- Tydelig forankring af centrale professionsrettede kompetencer i Lærerens Grundfaglighed, herunder tværprofessionelt samarbejde, forældresamarbejde, klasserumsledelse, relationsdannelse og inklusionskompetencer.
- Bæredygtighed, teknologiforståelse og praksisfaglighed skal være gennemgående temaer.
- Bedre sammenhæng mellem undervisningen i Lærerens Grundfaglighed og det første undervisningsfag (som hovedregel Dansk eller Matematik) med udbygget samarbejde mellem underviserne i de to første studieår – og også i de efterfølgende år.
- Den samlede undervisning i Lærerens Grundfaglighed skal varetages af færre undervisere, som er organiseret i tværgående underviserteam.
- Lærerens Grundfaglighed skal tilrettelægges med færre og mere sammenhængende og krævende prøver i LG-fagene.

Forslag: Tydelig prioritering af dannelse

- Fastholdelse af selvstændige dannelsesfag som elementer i Lærerens Grundfaglighed. Dannelse skal dog gennemsyre hele uddannelsen.
- *Lærerens professionelle autoritet og dannelse* har fokus på personlig dannelse af den studerende til lærerjobbet.
- *Skolen som dannelsesinstitution* er målrettet dannelse af den studerende til at forstå og understøtte skolens almindennende rolle og formål.

12. En professionel og ambitiøs læringskultur

Kritik af studieintensitet og læringskultur

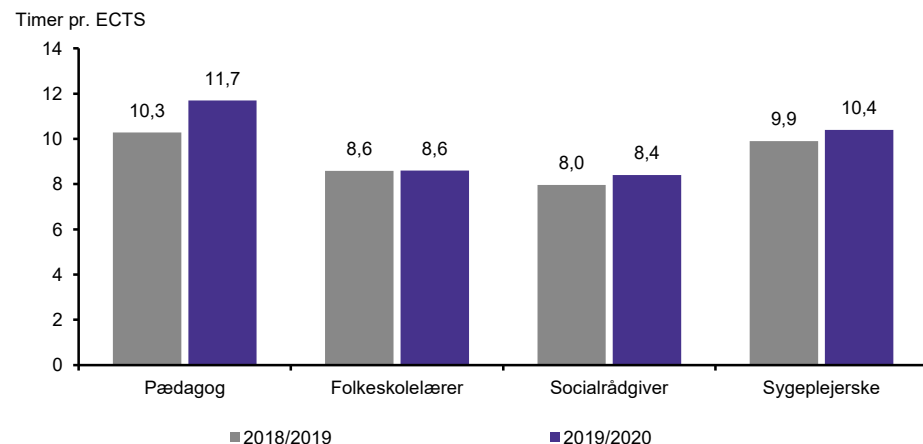
Evalueringen af læreruddannelsen pegede på:

- at en fælles, ambitiøs læringskultur endnu ikke gennemsyrrer uddannelsen som helhed.
- at for mange studerende kommer gennem uddannelsen med en for ringe studieindsats, hvilket også ser ud til at have en demotiverende effekt på gruppen af fagligt ambitiøse studerende.

Dertil kommer, at de studerende i gennemsnit kun modtager undervisning i ca. 13 timer pr. uge.

Udfordring: Timetallet pr. ECTS-point ligger lavere end på sygeplejerske-, og pædagoguddannelserne, men lidt højere end på socialrådgiveruddannelsen.

Figur: Antal planlagte timer pr. ECTS-point opdelt på de fire store professionsbacheloruddannelser, studieåret 2018/2019 og 2019/2020

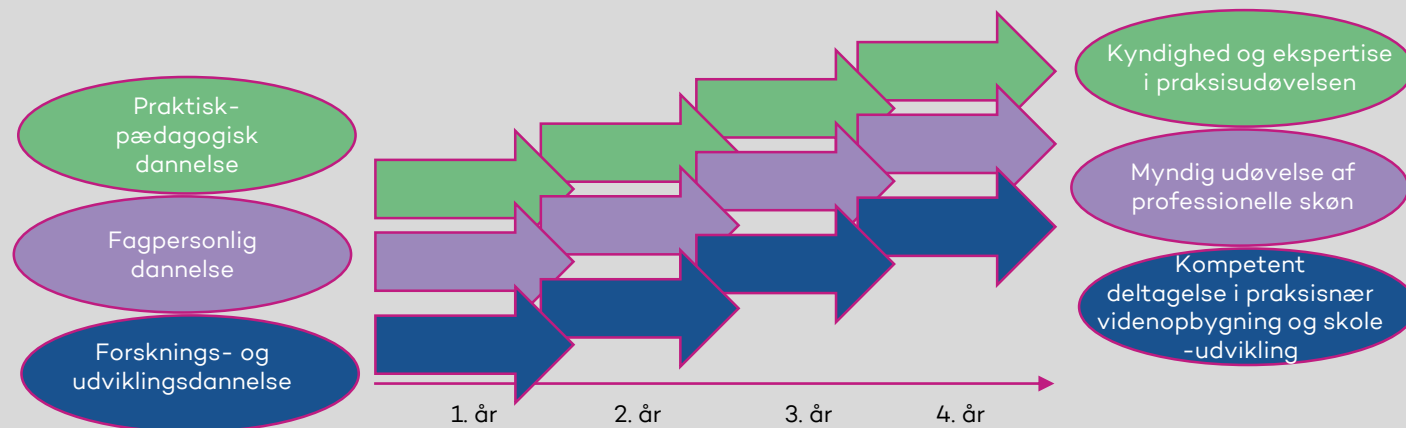
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af institutionernes indberetninger til ministeriet, data er fra 3. juni 2019 (studieåret 2018/2019) og 18. maj 2020 (studieåret 2019/2020).

Forslag: Understøttelse af en engageret og professionel læringskultur

- Antallet af undervisningstimer øges, og der afsættes mere tid til vejledning og feedback.
- Der indføres mødepligt på 1. studieår og herefter fremmøderegistrering med individuel opfølgning.
- Prøverne skal være mere krævende med forudsætningskrav om løbende engagement og afleveringer.
- Der genindføres en selvstændig skriftlig karakter i matematik og sprogfagene.
- Fast ramme om de studerendes samarbejde i studiegrupper og efteruddannelse af underviserne til at facilitere et professionaliseret samarbejde.
- Der indføres studiestartssamtaler og årlig studiefaglige samtaler med fokus på den enkelte studerendes faglige progression.

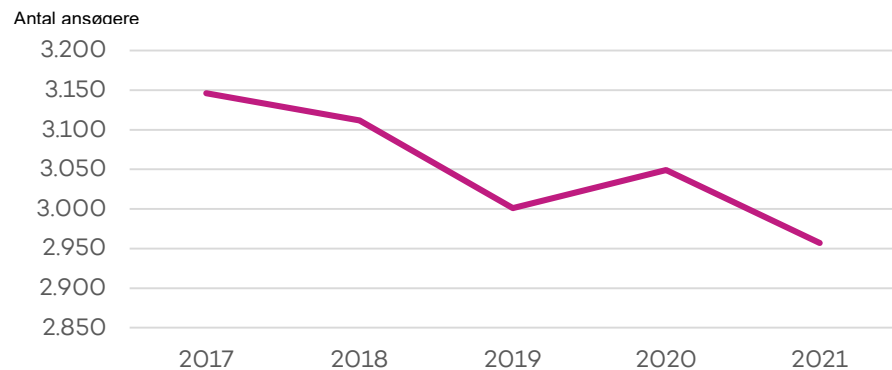
Forslag: Tre progressionsspor på tværs af fag og fagområder

Progressionssporene er et værktøj til at støtte den studerendes dannelse som lærer, samtidig med at forventningerne til den studerende gradvist bliver højere og handlingskompetence og refleksionsniveau tydeliggøres. Progressionssporene anvendes bl.a. som udgangspunkt i årlige studiefaglige samtaler.

13. Bedre optag og fastholdelse

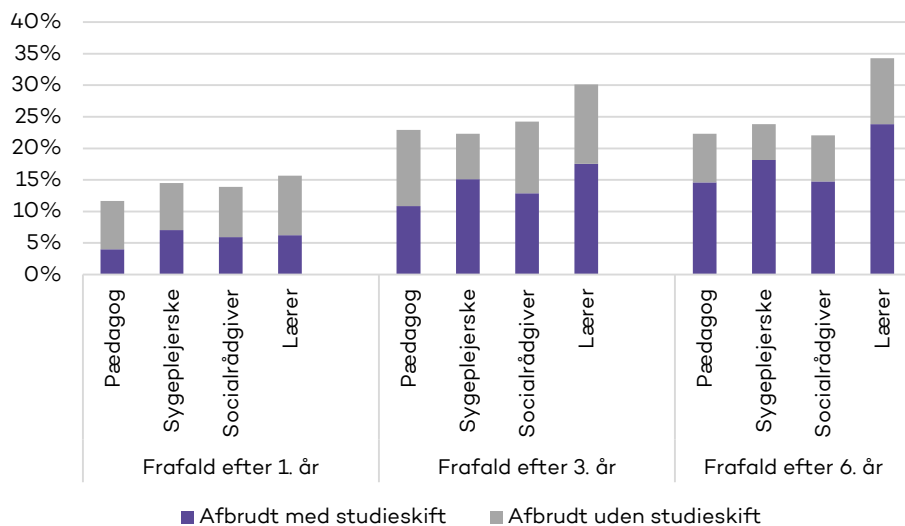
Udfordring: Faldende antal 1. prioritetsansøgere til læreruddannelsen

Kilde: Den Koordinerede Tilmelding (KOT)

Udfordring: Forholdsvist højt frafald på læreruddannelsen

Figur: Frafall på læreruddannelsen sammenlignet med andre store professionsuddannelser, opgjort i 2019

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Forslag til styrket optag og fastholdelse

- Koordineret indsats for at flere gymnasieelever får interesse for at vælge læreruddannelsen.
- Gode muligheder for lokale særpræg med toninger, profillinjer og egne traditioner mv.
- Styrket fokus på motivation i optagelsessamtalen og evt. også på skriftlige kompetencer.
- Optagelsessamtale for alle i efteroptaget pga. højt frafald.
- Indførelse af studiestartsamtaler og årlige studiefaglige samtaler for alle lærerstuderende.
- Mødepligt på 1. studieår og herefter fremmødere registrering med individuel opfølgning.
- Flere undervisningstimer og fokus på etablering af forpligtende læringsfællesskaber.
- Som udgangspunkt stamhold i Lærerens Grundfaglighed (LG) gennem hele uddannelsen med bedre faglig og social integration på uddannelsen for at forebygge frafald.
- Professionalisering af studiegrupper med bedre faglig og social integration på uddannelsen.
- Fortsat mulighed for skolebaseret læreruddannelse/trainee-ordninger med aftaler mellem uddannelse og skole.
- Fokus på ungdomsuddannelsernes rolle og ansvar i forhold til søgning til læreruddannelsen og andre professionsuddannelser, herunder indhold og undervisningsformer.

14. Undervisning med et stærkt videngrundlag

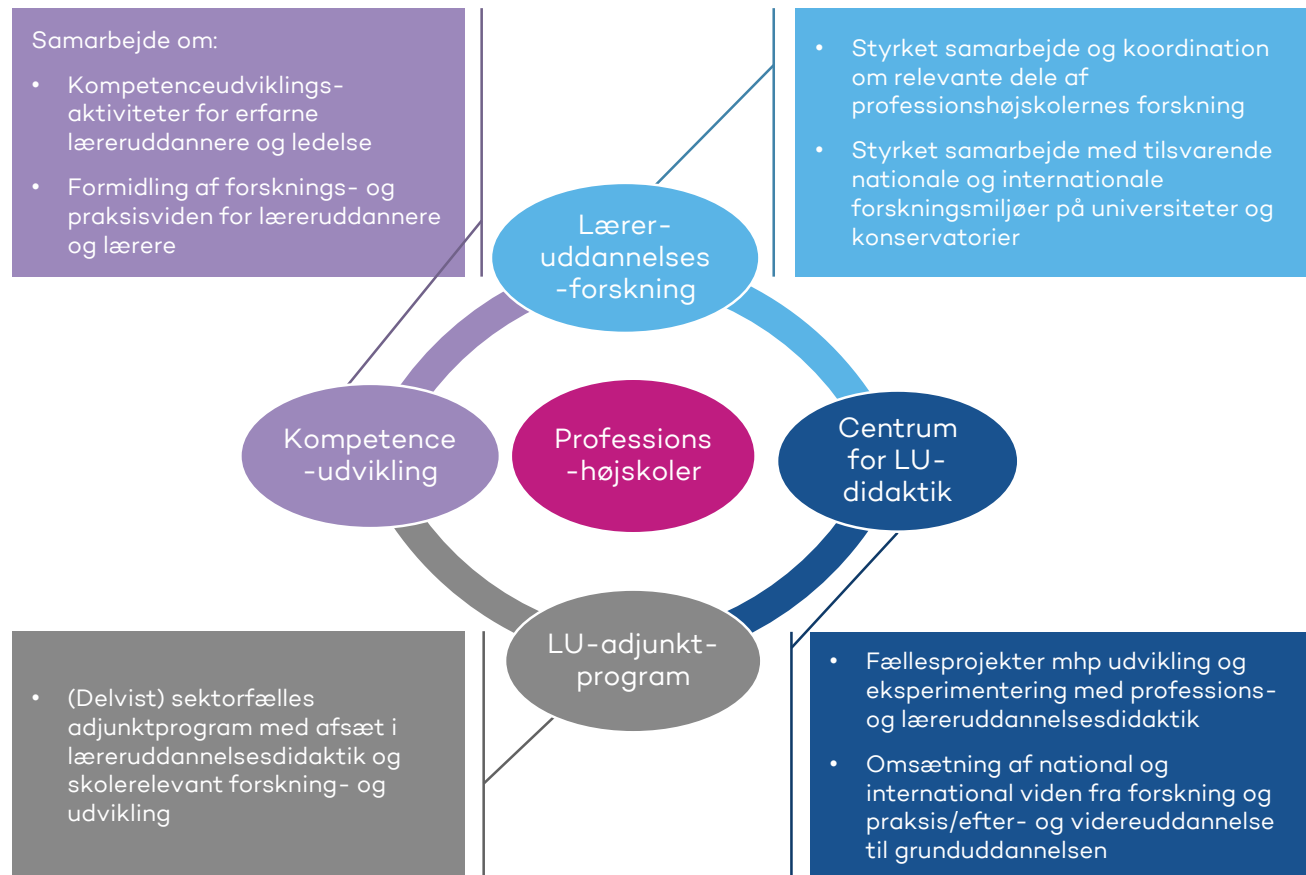
Målsætninger for et stærkere videngrundlag for læreruddannelsen

Underviserne på læreruddannelsen skal have tættere berøring og erfaring med praksis i folkeskolen.

Undervisningen skal bygge på og inddrage relevant og nyeste forskningsviden om praksis.

De studerende skal kende til centrale tendenser i folkeskolen og til relevant forsøgs- og udviklingsarbejde.

Forslag: Udvidet sektorsamarbejde om kompetenceudvikling og forsknings- og udviklingsaktiviteter på læreruddannelsen (LU)

Udfordringer ifølge evalueringen

- Fortsat potentiale for at inddrage forskningsviden mere systematisk i uddannelsen.
- Behov for at højne de studerendes faglige niveau (bl.a. ift. forældresamarbejde, inklusion, tværprofessionelt samarbejde, konflikthåndtering mv.).
- Brug for at professionshøjskolerne systematisk inddrager både praksisbaseret forskning og relevant praksisviden i pensum.
- Behov for styrket sammenhæng til udviklingen i folkeskolen og folkeskolens fag.

Forslag: Nationale litteraturlister

- De nationale faggrupper for hvert fag på læreruddannelsen udarbejder litteraturlister med anbefalinger til relevant forskningsviden, som underviserne kan anvende i undervisningen.
- Det angives tydeligt, om litteraturen er primær forskning, formidlet forskning mv.
- Hvert år opdateres vejledningerne til, hvordan underviserne kan arbejde med den anbefalede litteratur i undervisningen.

Forslag: Mere viden fra praksis på skolerne

- Systematisk brug af medundervisere fra professionen i undervisningen på læreruddannelsen, og at underviserne på læreruddannelsen er ude på skolerne og i delestillinger.
- Bedre tilbageløb af viden fra professionshøjskolernes videre- og efteruddannelse på skoleområdet til læreruddannelsen og udvidet samarbejde mellem Centre for Undervisningsmidler (CFU) og underviserne på læreruddannelsen.
- Udvidet samarbejde med uddannelsesskoler, som har valgt type 2 og 3, f.eks. som UC SYD's universitetsskoler.

15. Samlet model for nytænkt læreruddannelse

Styrket praktik og praksissamarbejde (tema A)

- Udvidet og intensiveret praktik (skoleforløb) fra 30 til 40 ECTS, fuld tid og med tydelig progression ift. ansvar og opgaver.
- Ny praktikmodel med skoleforløb integreret i undervisningsfag og Lærerens Grundfaglighed.
- Kontinuitet og udstrakt praktik på første og evt. andet studieår.
- Fastere struktur og tydeligere ansvarsfordeling i samarbejdet mellem læreruddannelsen og uddannelsesskole om de studerendes skoleforløb.
- Indførelse af tværgående praksiselementer og formalisering af praksissamarbejde.
- Antallet af praktikprøver skæres ned fra tre til én med grundig bedømmelse af den studerendes undervisningskompetence – skolerne skal godkende praktikforløb.
- Alle uddannelseslærere på skolerne skal være kvalificerede til vejledningsopgaven.
- Professionshøjskolernes undervisere kommer mere ud på uddannelsesskolerne, f.eks. ifm. skoleforløbene og generelt udvidet samarbejde og samspil.
- Tre typer uddannelsesskoler med mulighed for udvidet praksissamarbejde og forsknings- og udviklingssamarbejde - afhængigt af kommunale muligheder og ambitionsniveau mv.

Øget studieintensitet, større faglig progression samt bedre fastholdelse og rekruttering (tema B)

- Afskaffelse af modulstruktur til fordel for semester- og fagstruktur med bedre sammenhæng og progression for at styrke den faglige fordybelse og øge studieintensiteten.
- Flere undervisningstimer og fokus på etablering af forpligtende læringsfællesskaber.
- Lærerens Grundfaglighed skal understøtte struktur og sammenhæng i de studerendes uddannelsesforløb.
- Færre individuelle valgmuligheder (specialiseringsmoduler) til fordel for styrkede undervisningsfag og grundfaglighed.
- Øget studieintensitet med mødepligt, fremmøderegistrering, studiegrupper, studiefaglige samtaler, progressionsspor mv.
- Mere vejledning og feedback i hele uddannelsen.
- Mere fokus på motivation i optagelsessamtalen og alle ansøgere i efteroptaget til optagelsessamtale.
- Forenklet målstruktur med større ansvar og tillid til den enkelte underviser og professionshøjskolerne i fællesskab.
- Fortsat gode muligheder for lokale toninger og profillinjer.

Stærkere videngrundlag for læreruddannelsen (tema C)

- Tættere samarbejde mellem professionshøjskoler og praksis ved bl.a. systematisk brug af medundervisere fra skolerne, samarbejde med CFU'er samt delestillinger og samarbejdsaktiviteter mellem skoler og professionshøjskoler.
- Kompetenceudvikling af læreruddannere og kursusforløb for adjunkter om samarbejde med skolen om uddannelsesopgaven.
- Løbende tilbageløb af viden fra videre- og efteruddannelse til grunduddannelsen.
- Udvidet samarbejde med relevante faglige miljøer på universiteter, musikkonservatorier, øget national koordinering af forsknings- og udviklingsaktiviteter mv.
- Systematisk brug af relevant praksisnær forskning fra universiteterne.
- Professionshøjskolerne gør læreruddannelsen til centrum for didaktisk udvikling.

16. Oversigt over notater

Notat-nr.	Indhold
	Udviklingsgruppens forslag til en nytænkt læreruddannelse og baggrunden herfor
1.	Ny opbygning med indbygget progression og sammenhæng
2.	Ambitiøs læringskultur med høj studieintensitet
3.	Integreret og udvidet praktik
4.	Stærkere fælles grundfaglighed
5.	Undervisningsfag med styrket faglighed
6.	Bedre optag og fastholdelse
7.	Mere krævende prøver og højere fagligt niveau
8.	Færre ekstracurriculære uddannelsesaktiviteter i bekendtgørelsen for læreruddannelsen
9.	Færre og anderledes mål
10.	Stærkere videngrundlag for læreruddannelsen
11.	Læreruddannelsen, lærerens første job og fortsatte udvikling.